

Yaygın Eğitime Yönelik Sosyal Kabul

SOCIAL ACCEPTANCE FOR NON-FORMAL EDUCATION

ANTALYA
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

Fedai YAMAN^{1*}

Kenan YAVUZ²

¹Azize Kahraman Halk Eğitimi Merkezi

¹Azize Kahraman Public Education Center

²Kepez İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

²Kepez District Directorate of National Education

*yamankurs@hotmail.com

ORCID: 0000-0002-0288-2559

k_yavuz07@hotmail.com.tr

ORCID: 0000-0003-2133-2197

MAKALE BİLGİSİ / ARTICLE INFORMATION

Geliş Tarihi / Date Received

11.04.2023

Kabul Tarihi / Date Accepted

11.04.2023

Yayın Tarihi / Date Published

Ağustos / August 2023

Yayın Sezonu / Pub Date Season

Ocak - Haziran / January - June

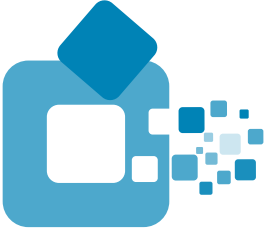
ATIF / CITE as

Yaman, F., Kenan, Y., (2023). "Yaygın Eğitime Yönelik Sosyal Kabul" / "Social Acceptance for Non-Formal Education".
Bilar: Bilim Armonisi Dergisi, 6 (1): 92-99. doi: 10.37215/bilar.1276769

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/bilar>

Copyright © Published by Antalya İl Millî Eğitim Müdürlüğü Since 2018, Antalya, 07100 Turkey. All rights reserved.

Yaygın Eğitime Yönelik Sosyal Kabul

SOCIAL ACCEPTANCE FOR NON-FORMAL EDUCATION

ANTALYA
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

ÖZET

Yaygın eğitim, belirli nedenlerden dolayı, örgün eğitim sisteminin sağladığı fırsatlardan yararlanabilecek durumda olmayan kişilerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için uygun bir alternatif sunar. Yaygın bir eğitim programının başarılı bir şekilde uygulanması için, bu tür programların, avantajları ne olursa olsun, sosyal kabul görmediği takdirde halk tarafından benimsenmeyeceği ve sürdürülmeyeceği için sosyal kabulünün belirlenmesi ve değerlendirilmesi önemlidir. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, bireyin kurs geçmişinin veya bireyin ilgili kurumlara yönelik önsel bilgisinin, kuruma yönelik sosyal kabul düzeyine etkisini incelemektir. Bu doğrultuda araştırmada, nicel araştırma yöntemi dahilindeki ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme ile belirlenen 200 katılımcı üzerinden; ilgili araştırma verileri, ölçek uyarlama prosedürleri araştırma kapsamında yürütölen sosyal kabul düzeyi ölçme ölçeği ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler, SPSS istatistiksel analiz programında, Bağımsız örneklem T-Testi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde, bireylerin kurs geçmişinin olması, diğer bir deyişle daha önce en az bir kurs alarak, ilgili kuruma ilişkin önsel bilgiye sahip olması, kuruma yönelik sosyal kabul düzeyini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda yaygın eğitim faaliyetlerinin, ilgili kurumlara yönelik toplumsal kabulün iyileştirilmesi adına, daha etkin şekilde tanıtılması ve pratik faydalarının artırılması sağlanmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Yaygın Eğitim, Sosyal Kabul Edilebilirlik, Sosyal Algı ve Tutum

ABSTRACT

Adult education offers an alternative as non-formal education to meet the educational needs of people who, for certain reasons, are not able to take advantage of the opportunities provided by the formal education system. For the successful implementation of a non-formal education program, it is important to identify and evaluate the social acceptance of such programs, regardless of their advantages, as they will not be adopted and maintained by the public if they are not socially accepted. Therefore, the aim of this study is to examine the effect of the individual's course history or the individual's prior knowledge of the relevant institutions on the level of social acceptance towards the institution. In this direction, the relational survey model within the quantitative research method was used in the research. Out of 200 participants determined by purposeful sampling; The relevant research data were obtained with the social acceptance level measurement scale, whose scale adaptation procedures were carried out within the scope of the research. The obtained data were analyzed with the Independent Sample T-Test in the SPSS statistical analysis program. As a result of the findings, it was concluded that individuals' course background, in other words, having taken at least one course before and having prior knowledge about the relevant institution affects the level of social acceptance towards the institution. In this direction, non-formal education activities should be promoted more effectively and their practical benefits should be increased in order to improve social acceptance towards relevant institutions.

Keywords: NonFormal Education, Social Acceptability, Social Perception and Attitude

1. Giriş

Yaygın eğitim, toplumun tüm bireyelerine, yaş, cinsiyet, meslek veya gelir düzeyi gibi faktörlerden bağımsız olarak eğitim imkanı sağlamayı amaçlayan bir eğitim türüdür. Yaygın eğitim, klasik eğitim sistemlerinde yer almayan, ancak toplumun değişen ihtiyaçlarına yanıt verebilen bir eğitim türüdür. Yaygın eğitim merkezleri, halk eğitim merkezleri olarak da bilinir ve yaygın eğitimin en yaygın uygulama alanlarından biridir (Atay 2013). Halk eğitimi merkezleri, eğitim alanında sivil toplum kuruluşlarından biri olarak faaliyet göstermektedir. Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren halk eğitim merkezleri, çeşitli mesleki eğitimler, yabancı dil kursları, el sanatları, müzik, resim ve diğer kültürel faaliyetleri kapsayan geniş bir yelpazede eğitim programları sunmaktadır (Bursalıoğlu 2016). Yaygın eğitim ve halk eğitim merkezleri, toplumun her kesimine eğitim imkanı sağlayarak sosyal adaleti sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Bu tür eğitim imkanları, toplumda eşitsizlikleri azaltırken, bireylerin mesleki becerilerini geliştirmelerine ve iş hayatına daha hazır hale gelmelerine yardımcı olmaktadır. Ayrıca, el sanatları, müzik, resim gibi kültürel faaliyetlerle de toplumun kültürel zenginliğinin korunmasına ve gelecek nesillere aktarılmasına katkıda bulunmaktadır (Aydın 2004). Halk eğitim merkezleri toplumun eğitimine katkı sağlayarak toplumsal gelişmeye önemli bir katkıda bulunmaktadır. Bu merkezler, toplumun farklı kesimlerine yönelik düzenlenen çeşitli eğitim programları aracılığıyla bireylerin meslek edinmelerine, mevcut mesleklerinde kendilerini geliştirmelerine, yaratıcılıklarını keşfetmelerine, sosyal ve kültürel etkinliklere katılmalarına olanak sağlamaktadır. Halk eğitim merkezleri, özellikle düşük gelirli ailelerden gelen öğrencilere ve işsizlere yönelik mesleki eğitim programları sunarak, işsizliği azaltmak ve işgücü piyasasındaki talebe cevap verebilecek nitelikli iş gücü yetiştirmek amacıyla faaliyet göstermektedir. Ayrıca, dezavantajlı gruplar için eğitim programları düzenleyerek onların toplumsal hayata katılımını artırmayı hedeflemektedir (Kandır 2021). Halk eğitim merkezleri ayrıca, toplumsal yaşama katılımı artırmak amacıyla sosyal ve kültürel faaliyetler de düzenlemektedir. Bu faaliyetler arasında tiyatro, müzik, dans, resim, el sanatları, spor, dil eğitimi gibi birçok etkinlik yer almaktadır. Bu sayede, toplumun farklı kesimlerinin bir araya gelmesi ve sosyal bağların güçlenmesi hedeflenmektedir (Atay 2017). Bu faydalı katkıları doğrultusunda, halk eğitim merkezlerine yönelik olarak halkın algısı genellikle olumlu yöndedir. Halk eğitim merkezleri, geniş bir yelpazede çeşitli konularda kurslar ve eğitimler sunarak bireylerin kişisel ve mesleki gelişimine katkı sağlar. Bu nedenle, halk eğitim merkezlerine

katılmak, bireylerin kendilerini geliştirme ve yeni beceriler öğrenme fırsatı yakalamalarına yardımcı olur (Yıldırım ve Yılmaz 2015). Bununla birlikte, bazı bölgelerde halk eğitim merkezlerinin yeterli düzeyde tanıtımının yapılmaması veya kursların kalitesinin düşük olması gibi sorunlar nedeniyle halkın bazı kesimleri halk eğitim merkezlerine yönelik olumsuz algıya sahip olabilirler. Devletin resmi kurumlarına yönelik toplum algısı ve tutumu önemlidir. Çünkü bir ülkedeki vatandaşların devlete ve devletin kurumlarına olan güveni ve tutumu, demokratik bir toplumun sağlıklı işleyişi için kritik bir faktördür (Altunışık vd. 2010). Toplumun devlete ve resmi kurumlara yönelik algısı, o kurumların gücü, otoritesi ve etkililiği üzerinde doğrudan etkili olabilir. Örneğin, bir kurumun güvenilirliği ve etkililiği yüksek olduğunda, toplumun bu kuruma olan güveni ve desteği artar (Aydın 2019). Bu durumda, kurumun topluma sunduğu hizmetler daha etkili ve verimli bir şekilde sunulabilir. Aksine, bir kurumun güvenilirliği ve etkililiği düşük olduğunda, toplumun bu kuruma olan güveni ve desteği azalır ve kurumun hizmetlerinin verimliliği ve etkililiği düşer. Bu nedenle, devletin resmi kurumlarına yönelik toplum algısı ve tutumu, kurumların güvenilirliği ve etkililiği üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Bu algı ve tutum, kurumların başarılı bir şekilde işlemesi ve toplumun ihtiyaçlarını karşılaması için önemlidir (Canbolat 2018). Devlet kurumuna yönelik sosyal kabul, bir ülkenin demokratik yapısının sağlıklı işleyişi ve kamu hizmetlerinin etkin bir şekilde sunulması için son derece önemlidir. Bir devlet kurumunun toplum tarafından kabul edilmesi ve güvenilir bulunması, toplumun o kuruma olan desteği ve saygısını artırır. Bu da kurumun sunduğu hizmetlerin etkin bir şekilde sunulmasına yardımcı olur ve toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için daha etkili bir şekilde çalışmasına olanak tanır. Ayrıca, bir devlet kurumunun sosyal kabulü, toplumda adalet ve eşitlik duygusunu güçlendirir ve bu da ülkedeki sosyal huzurun korunmasına yardımcı olur. Bu nedenle, bir ülkedeki devlet kurumlarının sosyal kabulü, demokratik bir toplumun sağlıklı işleyişi ve toplumsal huzurun korunması için son derece önemlidir (Ertürk 2012). Bu doğrultuda; devlet kurumu olarak halk eğitim merkezlerine yönelik sosyal kabul, kurumun etkililiği ve toplumun ihtiyaçlarını karşılama kapasitesi üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptir. Halk eğitim merkezleri, toplumun çeşitli kesimlerine yönelik eğitim programları sunarak bireylerin kendilerini geliştirmelerini, yeteneklerini keşfetmelerini ve iş gücü piyasasında rekabet edebilir hale gelmelerini sağlamaktadır (Baykul 2004). Bu nedenle, halk eğitim merkezlerinin toplum tarafından kabul edilmesi ve desteklenmesi, kurumun sunduğu hizmetlerin verimliliği ve etkililiği açısından büyük önem taşır (Özyürek ve

Karabacak 2017). Eğer bir toplumda halk eğitim merkezleri, toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde uygun eğitim programları sunuyor ve bu programlara erişim kolaylığı sağlıyorsa, kuruma olan güven ve desteğin artması beklenebilir. Bu durumda, halk eğitim merkezleri, toplumun gelişimine katkı sağlarken aynı zamanda toplum tarafından desteklenerek daha etkin bir şekilde çalışabilmektedir. Ayrıca, halk eğitim merkezleri aracılığıyla verilen eğitim programlarına katılan bireylerin iş gücü piyasasındaki rekabet gücü artar ve dolayısıyla ekonomik kalkınmaya katkı sağlanır. Bu doğrultuda, halk eğitim merkezlerine yönelik sosyal kabulün artması, toplumun ekonomik ve sosyal gelişimine katkı sağlamaktadır (Kaya ve Yeşilyurt, 2017).

Halk eğitim merkezleri, toplumun eğitim ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, bu kurumların toplum tarafından ne kadar kabul edildiği ve desteklendiği, bu hizmetlerin kalitesi ve etkililiği açısından önemlidir. Bu doğrultuda yürütülen çalışmalar, halk eğitim merkezleri gibi devlet kurumlarının toplum tarafından nasıl algılandığı ve bu kurumlara karşı tutumların nasıl şekillendiği hakkında önemli bilgiler sağlayabilir. Bu bilgiler, devletin halk eğitim merkezleri gibi kurumların daha iyi yönetilmesi ve geliştirilmesi için stratejiler geliştirmesine yardımcı olabilir. Araştırma çerçevesindeki, alanyazın incelendiğinde Türkiye'de yaygın eğitim/halk eğitim merkezlerine yönelik sosyal kabulü, tutum ve algıyı inceleyen araştırma makaleleri şunlardır:

Kayhan ve Şahin'in (2011) çalışmasının amacı, halk eğitim merkezlerinin hizmet kalitesinin ölçülmesi için bir ölçüt geliştirmektir. Araştırmada, literatür taraması yapılarak ve uzman görüşleri dikkate alınarak bir ölçüt geliştirilmiştir. İlgili ölçüt; müşteri memnuniyeti, hizmet sunumunun etkinliği, personel performansı, kaynakların kullanımı gibi faktörleri içermektedir. Bu faktörler, halk eğitim merkezlerinin hizmet kalitesini etkileyen önemli unsurları temsil etmektedir. Çalışmanın sonucunda, ölçütün kullanılabilir olduğu ve halk eğitim merkezlerinin hizmet kalitesinin iyileştirilmesinde etkili bir araç olabileceği belirlenmiştir. Özgür ve Köksal'ın (2015) çalışmasının amacı ise, halk eğitim merkezleri hakkında toplumun görüşlerini ve beklentilerini belirlemektir. Çalışmada, anket yöntemi kullanılarak İstanbul'da yaşayan 400 kişiye sorular yöneltilmiştir. Çalışmanın sonucunda, katılımcıların çoğunluğunun halk eğitim merkezlerinin önemli olduğunu ve faydalı faaliyetler yürüttüğünü düşündükleri belirlenmiştir. Ancak, katılımcıların bir kısmı halk eğitim merkezlerinin yetersiz olduğunu düşündükleri için bu merkezleri kullanmadıklarını ifade etmişlerdir. Arslan ve Aydın (2015), Erzurum'da bulunan halk eğitim merkezlerine ilişkin toplumun görüşlerini

ve beklentilerini incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın sonuçları, toplumun halk eğitim merkezlerine yönelik genel olarak olumlu görüşlere sahip olduğunu ortaya koymuştur. Eker (2016), Antalya merkez ilçesindeki halk eğitim merkezlerine yönelik toplumsal algıyı araştırmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, toplumun halk eğitim merkezlerine yönelik algısı genel olarak olumlu olsa da merkezlerin faaliyetlerinin yeterince duyurulmadığı, kalite açısından bazı sıkıntılar olduğu ve programların çeşitliliğinin artırılması gerektiği belirtilmiştir. Bayram (2016), Türkiye'de halk eğitim merkezleri hakkındaki kamuoyu görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonuçları, halkın halk eğitim merkezlerine yönelik genel olarak olumlu bir tutum sergilediğini, ancak kalite, programların çeşitliliği ve duyurulma konularında bazı eksiklikler olduğunu göstermiştir. Şahin (2016), Gümüşhane ilindeki halk eğitim merkezlerine yönelik toplumsal algıyı araştırmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, toplumun halk eğitim merkezlerine yönelik algısı genel olarak olumlu olsa da merkezlerin faaliyetlerinin yeterince duyurulmadığı ve programların çeşitliliğinin artırılması gerektiği belirtilmiştir. Şen (2017), İstanbul ilindeki halk eğitim merkezlerine yönelik toplumsal algıyı araştırmıştır. Çalışmanın sonuçları, toplumun halk eğitim merkezlerine yönelik genel olarak olumlu bir tutum sergilediğini ancak merkezlerin faaliyetlerinin yeterince duyurulmadığı ve kalite konularında bazı eksiklikler olduğunu ortaya koymuştur. Kurtuluş ve Erol'un (2018) çalışması, İstanbul ilinde bulunan Bakırköy ilçesindeki Halk Eğitim Merkezlerine yönelik toplumsal algıyı incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma sonucunda, katılımcıların Halk Eğitim Merkezlerine olan algılarının genellikle olumlu olduğu ve Halk Eğitim Merkezlerinin toplumda önemli bir yere sahip olduğu görülmüştür. Kocabaş ve Er'in (2018) çalışması, Afyonkarahisar ilindeki Halk Eğitim Merkezlerine katılanların toplumsal algısını ve memnuniyetini ölçmeyi amaçlamaktadır. Çalışma sonucunda, katılımcıların genel olarak Halk Eğitim Merkezlerine olan tutumlarının olumlu olduğu ve hizmetlerden memnun oldukları görülmüştür. Çetin ve Çelik'in (2018) çalışması, Malatya ilindeki Halk Eğitim Merkezlerine yönelik toplumsal algıyı incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma sonucunda, katılımcıların Halk Eğitim Merkezlerinin toplumsal bir ihtiyaca cevap verdiği, faydalı hizmetler sunduğu ve toplumda önemli bir yere sahip olduğu algısına sahip oldukları görülmüştür. Öte yandan, Çetin (2018) çalışmasında, halk eğitim merkezlerinin toplumda nasıl bir yere sahip olduğunu ve halkın bu merkezlere yönelik sosyal kabulünü incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma Malatya ilinde gerçekleştirilmiş ve nitel araştırma yöntemi kullanılarak veri toplanmıştır. Çalışma

sonucunda, halk eğitim merkezlerinin genellikle toplum tarafından olumlu görüldüğü, hizmetlerinin geniş kitlelere hitap ettiği ve merkezlerde katılımın yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, halk eğitim merkezlerinin toplumsal kalkınmada önemli bir rol oynadığına da vurgu yapılmıştır. Özen ve Oğuz (2020), ise çalışmalarında, Karşıyaka ilçesindeki halk eğitim merkezlerine yönelik sosyal kabulleri belirlemek ve bu kabullerin demografik özellikler ile ilişkisini incelemektedir. Bu amaç doğrultusunda, araştırmacılar anket yöntemiyle 331 katılımcı ile görüşmüş ve elde ettikleri verileri istatistiksel olarak analiz etmişlerdir. Sonuçlar, katılımcıların halk eğitim merkezlerine yönelik genel olarak olumlu bir tutum sergilediğini, ancak bazı demografik faktörlerin (örneğin yaş, eğitim düzeyi, meslek vb.) bu tutumda farklılıklar yarattığını ortaya koymuştur. Çalışma, halk eğitim merkezlerinin toplumsal kabulü açısından önemli bir yerel örnektir.

Çalışma kapsamında, yurt dışı literatürü genel olarak incelendiğinde ise halk eğitim merkezlerine veya doğrudan yaygın eğitime yönelik sosyal kabulü, tutum ve algıyı inceleyen çalışmalar şunlardır:

Colardyn and Bjornavold (2004), ortaya koydukları çalışmada, Avrupa Birliği ülkelerinde formal, non-formal ve informal öğrenmenin sosyal kabulünü incelemiştir. Diğer bir ifadeyle, yaygın eğitim politikaları ve uygulamalarının yaygın eğitimin algısı üzerindeki etkisini araştırır. Souto-Otero (2021) ise non-formal ve informal öğrenmenin formal eğitimde tanınmasını artırmanın yaygın eğitimin sosyal kabulünü artırabileceğine işaret eden bir çalışma ortaya koymuştur. Diğer yandan Souto-Otero (2016) bir çalışmasından, gençlerin gençlik organizasyonlarındaki non-formal eğitimin insan, sosyal ve psikolojik sermayeleri, istihdam edilebilirlik ve istihdam üzerindeki etkilerine odaklanmıştır. Latchem 2016'da kapsamlı çalışmasında, gelişmekte olan ülkelerde açık ve uzaktan non-formal eğitimin sosyal kabulünü araştırmıştır. Öte yandan bu çalışma, bu eğitim yaklaşımının ulaşım zorluğu yaşayan bölgelerde eğitim fırsatları sunma potansiyelini vurgular. Ayrıca, mesleki becerilerin geliştirilmesi ve iş bulma olanaklarının artırılması gibi alanlarda olumlu etkileri olduğunu belirtir. Dolayısıyla yaygın eğitimin avantajlarının toplumun sosyal kabul düzeyini artırdığını ortaya koymaktadır.

İlgili alanyazın genel olarak değerlendirildiğinde, Yaygın eğitim merkezlerinin başında gelen halk eğitim merkezleri temelinde genel olarak, kuruma yönelik tutum ve algının ölçülmesi hedeflenmiş ve bu doğrultuda çok sayıda çalışma yürütülmüş, ancak sosyal kabul kavramı odağında oldukça kısıtlı sayıda araştırmaya rastlanmıştır. Halk eğitim

kurumuna yönelik olarak kursiyerlerin sosyal kabul düzeyinin incelenmesi önemlidir çünkü bu, kurumun hizmet kalitesinin ve etkililiğinin ölçülmesine yardımcı olur. Kurumun hizmet kalitesinin ve etkililiğinin ölçülmesi, kursiyerlerin sosyal kabul düzeyinin yanı sıra, kurumun diğer performans göstergelerinin de incelenmesi gerektiği anlamına gelir. Bu nedenle, kurumların, kursiyerlerin memnuniyetini, katılım oranlarını, sınıf devamsızlıklarını ve kursiyerlerin aldıkları sertifikaların sayısını da takip etmeleri önemlidir. Tüm bu veriler, kurumların hizmet kalitesinin iyileştirilmesi ve kurumun etkililiğinin artırılması için kullanılabilir.

Bu doğrultuda araştırmanın amacı; bir yaygın eğitim kurumlarına yönelik olarak kursiyerlerin sosyal kabul durumlarını incelemektir. İlgili araştırma çerçevesinde, yaygın eğitime yönelik sosyal kabulün arka planında, esasen halk eğitimi merkezine yönelik olan sosyal kabul durumunu kurs geçmişi temelinde belirlemek hedeflenmektedir. Araştırma çerçevesinde cevaplanması hedeflenen araştırma problemi cümlesi şudur:

Bireylerin kurs geçmişinin yaygın eğitime yönelik sosyal kabul durumlarına etkisi nedir?

2. Materyal ve Metot

Araştırmada normal dağılım gösteren bir çalışma grubu üzerinden ölçek yardımıyla veri toplanarak analiz yürütülmesi bakımından, ilgili araştırmada nicel yöntem dahilinde, İlişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel Tarama modeli, araştırmacıların değişkenler arasındaki ilişkileri inceleyerek bir fenomeni anlamaya ve açıklamaya yönelik bir araştırma yöntemidir (Smith 2005). Araştırmacılar, ilişkisel tarama modelini kullanarak bir hipotezi test edebilir, değişkenler arasındaki ilişkileri açıklayabilir ve öngörülerde bulunabilirler. Bu model, sosyal bilimlerde ve diğer disiplinlerde birçok araştırmada yaygın olarak kullanılmaktadır.

2.1. Çalışma Grubu

Bu çalışmanın araştırma grubunu, amaçlı/ uygun örnekleme yöntemi ile belirlenenen; halk eğitim merkezlerinde kurs alan veya halk eğitim faaliyetlerine yönelik genel bir ön bilgisi bulunan 200 katılımcı oluşturmaktadır. İlgili katılımcılar, daha önce en az bir kurs almış 99 kişi ve daha önce hiç kurs almamış 101 kişi olarak iki ayrı şekilde gruplandırılmıştır.

2.2. Veri toplama aracının geliştirilmesi

Araştırma çerçevesinde ilgili, literatür taranmış ve "Beliefs about Adult Education Scale" adlı Rothes vd. (2014) tarafından geliştirilen ölçek araştırmaya dahil edilmiştir. Ölçek uyarlama süreci ise şu şekilde yürütülmüştür: Ölçek orijinal dilinden Türkçe'ye bir alan ve dil uzmanı tarafından çevrilmiştir. Kültürel ve dil uyumunun sağlanması adına tekrar geri çeviri yapılarak yeniden irdelenmiştir. Devamında uzman görüşleri dahilinde maddelere ön-teste hazır hale getirilmiştir. Rastgele belirlenen 100 kişilik bir grup üzerinde ölçek test edilmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin ardından, düzeltme ve revizyon işlemleri yürütülmüştür (Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.05 anlamlılık düzeyinde 0.899 olarak hesaplanmıştır; katsayının 0.7den büyük olması ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir (Kılıç 2016)). Bu süreç, ölçeğin doğru, güvenilir ve anlamlı bir şekilde kullanılabilmesi için önemlidir. Araştırmada kullanılmak üzere, nihai halinde; 5'li likert düzeyinde; Kesinlikle katılmıyorum (1) için 1 puan; Katılmıyorum (2) için 2 puan; Kararsızım (3) için 3 puan; Katılıyorum (4) için 4 puan ve Tamamen Katılıyorum (5) için 5 puan alınacak şekilde 15 madde bulunmaktadır. Bu doğrultuda değerlendirme aralıkları; Düşük (15-35 puan), Orta (35-55 puan), Yüksek (55-75 puan) şeklinde kararlaştırılmıştır. Ölçek 5 temel faktör, konu alanı üzerine kuruludur: Halk eğitim merkezlerinin toplumsal kabulü, kursiyerlerin eğitim kalitesi hakkındaki görüşleri, halk eğitim merkezlerinde sunulan eğitimlerin faydaları, halk eğitim merkezlerinde verilen eğitimlerin mesleki becerileri geliştirme etkisi, halk eğitim merkezlerinin herkes için uygunluğu.

2.3. Verilerin Toplanması

Veriler ölçek aracılığıyla toplanmıştır. Veri toplama sırasında, araştırmacı her bir katılımcıya kendini tanıtmış, çalışmanın amacı hakkında bilgi vermiş ve ölçeği yürütmek için zamanının 10 dakikasını rica etmiştir. Katılımcılara, kendilerinden toplanan bilgilerin gizli tutulacağı ve yalnızca araştırma amacıyla kullanılacağı ve sonuçların aleyhlerinde hiçbir kişisel sorunun oluşmayacağı konusunda tam güvence verilmiştir. Onayın ardından ölçme yapılmıştır. Cevaplandırma için zaman sınırı yoktu, ancak genellikle katılımcılar yaklaşık 8-10 dakikada ölçeği tamamlamıştır. Soruların cevaplanması için gerekli talimat ve yönergeler açıkça yer verilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada, iki bağımsız grup üzerinde sosyal kabul puanı ortalamalarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin çalışma yürütülmesi bakımından; Bağımsız Gruplar için T-testi kullanılmıştır. Analiz öncesinde toplanan verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin olarak normallik testleri uygulanmış, Çizelge 1'de sunulduğu üzere; verilerin normal dağılımı sağlamaktadır. Hem Kolmogorov-Smirnov testi (p=0.200) hem de Shapiro-Wilk testi (p=0.600), verilerin normal dağılıma uygun olduğunu göstermektedir (p>.05) (Royston, 1992).

Çizelge 1. Normallik testi sonuçları

Normallik Testleri	Kolmogorov-Smirnova Statistic	df	Sig.	Shapiro-Wilk Statistic	df	Sig.
TPuan	,050	200	,200	,950	200	,600

3. Bulgular

Analiz sonucunda ulaşılan bulgular aşağıda belirtilen çizelgeler aracılığıyla ortaya konulmuştur.

Çizelge 2. Kurs Geçmişi ve grup ortalamaları

Grup İstatistikleri						T testi				Levene Testi		
	Kurs Geçmişi	N	x	ss	Std. t	t	df	Sig.	Mean Difference	Std. Error Difference	F	Sig.
Sosyal Kabul Puanı	Evet	99	72,29	3,038	,305	10,679	198	,000	15,916	1,490	208,681	,000
	Hayır	101	56,37	14,52	1,44	10,777	108,908	,000	15,916	1,476		

Çizelge 2'de, iki grup arasındaki Sosyal Kabul Puanları için Bağımsız Örneklem T-Testi sonuçlarını göstermektedir. İlgili SPSS çıktısı incelendiğinde; "Kurs Geçmişi" değişkenine göre gruplar oluşturulduğunda, her bir grubun Sosyal Kabul Puanı değişkeni için ortalama, standart sapma ve standart hata ortalaması değerlerini göstermektedir. Buna göre, "Evet" grubunda (kurs alanlar), Sosyal Kabul Puanı'nın ortalama değeri 72.2929 ve standart sapması 3.03803'tür. "Hayır" grubunda (kurs almayanlar), Sosyal Kabul Puanı'nın ortalama değeri 56.3762 ve standart sapması 14.52161'dir. Ayrıca, "Evet" grubunun Sosyal Kabul Puanı için standart hata ortalaması 0.30533 iken, "Hayır" grubunun standart hata ortalaması 1.44495'tir. Sosyal Kabul Puanı'nın kurs geçmişi değişkenine göre farklılık göstermektedir. Kurs alanların Sosyal Kabul Puanı ortalaması, kurs almayanlara göre daha yüksek ve standart sapması daha düşüktür. Çizelgede görüldüğü üzere, devamında grupların varyanslarının eşit olup olmadığını test etmek için Levene testi uygulanmıştır. Test sonucuna göre, F değeri 208.681 ve p değeri .000'dir. Bu sonuç, grupların varyanslarının farklı olduğunu gösterir. T-testi sonucuna göre; istatistiksel olarak anlamlılık bulunmaktadır ve p değeri .000'dir. Bu, gruplar arasındaki sosyal kabul puanlarının istatistiksel

olarak anlamlı bir farka sahip olduğunu gösterir. Ortalama farkı 15.91669 ve standart hata farkı 1.47686'dır. Bu sonuçlar, Sosyal Kabul Puanı'na sahip olanların Sosyal Kabul Puanı olmayanlardan daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Çizelge 3. Güvenilirlik analiz sonuçları		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,874	,899	15

Çizelge 3'te, bir ölçeğin güvenilirliğini değerlendirmek için yapılan Cronbach alfa analizinin sonuçlarını göstermektedir. Cronbach alfa, bir ölçeğin iç tutarlılığını ölçmek için kullanılan bir istatistiksel testtir. Değerler genellikle 0 ile 1 arasında değişir ve daha yüksek bir değer, ölçeğin daha tutarlı olduğunu gösterir. Bu SPSS çıktısında, ölçeğin Cronbach alfa değeri ,874 olarak hesaplanmıştır. Bu, ölçeğin yüksek bir iç tutarlılık seviyesine sahip olduğunu gösterir. Ayrıca, standartlaştırılmış maddeler temel alınarak hesaplanan Cronbach alfa değeri de ,899 olarak verilmiştir. Bu, ölçeğin iç tutarlılığına yönelik bir başka gösterge olarak kullanılabilir. Ölçeğin toplam 15 maddesi olduğu belirtilmiştir.

4. Sonuç ve Tartışma

Araştırmada, yaygın eğitim kurumlarına yönelik olarak kursiyerlerin sosyal kabul durumları incelenmiştir. Çalışma kapsamında, daha önce kurs alan ve almayan kursiyerlerin sosyal kabullerinin karşılaştırılması yapılmış ve kurs geçmişinin yaygın eğitime yönelik sosyal kabul durumlarına etkisi araştırılmıştır. Ayrıca, halk eğitim merkezlerinde sunulan eğitim kalitesi, faydaları, mesleki becerileri geliştirme etkisi ve herkes için uygun bir eğitim ortamı olup olmadığı konuları da ele alınmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlar, daha önce kurs alan kursiyerlerin sosyal kabullerinin diğerlerine göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, yaygın eğitim programlarının eğitime yönelik olumlu tutumlar geliştirdiğini göstermektedir. Araştırma, kapsamında başlıca ele alınan alt boyutlara göre değerlendirildiğinde genel olarak şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Halk eğitim merkezlerinin toplumsal kabulü şeklindeki alt boyut bakımından araştırma; daha önce kurs alan ve almayan kursiyerlerin sosyal kabullerini karşılaştırarak, yaygın eğitim programlarının eğitime yönelik olumlu tutumları geliştirdiğini ortaya koymuştur. Daha önce kurs alan kursiyerlerin diğerlerine göre sosyal kabullerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlar, yaygın eğitim programlarının toplumsal farkındalık yaratma potansiyeline vurgu yapmaktadır. Kursiyerlerin eğitim kalitesi hakkındaki görüşleri şeklindeki alt boyut bakımından araştırma; kursiyerlerin halk eğitim merkezlerinde sunulan

eğitim kalitesi hakkındaki görüşlerini ölçek alt boyutu kapsamında incelemiştir. Katılımcıların genel olarak eğitim kalitesinden memnun oldukları ve eğitimlerin faydalarını gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Halk eğitim merkezlerinde sunulan eğitimlerin faydaları şeklindeki alt boyut bakımından çalışmada; halk eğitim merkezlerinde sunulan eğitimlerin faydaları üzerine araştırmalar yapılmıştır. Katılımcıların çoğunluğu, bu eğitimlerin mesleki becerilerini geliştirdiğine inanmaktadır. Bu da halk eğitim merkezlerinin bireylere sağladığı faydaları vurgulamaktadır. Halk eğitim merkezlerinde verilen eğitimlerin mesleki becerileri geliştirme etkisi şeklindeki alt boyut bakımından araştırmada; Katılımcıların çoğunluğu, bu eğitimlerin mesleki becerilerini geliştirdiğine inandıkları görülmüştür. Son olarak, çalışmada halk eğitim merkezlerinin herkes için uygun bir eğitim ortamı olup olmadığı ölçek alt boyutu olarak incelenmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu, halk eğitim merkezlerinin herkes için uygun bir eğitim ortamı olduğunu düşünmektedir. Dolayısıyla bu araştırma, yaygın eğitim programlarının toplumsal kabulü artırabileceğini, kursiyerlerin eğitim kalitesinden memnun olduklarını ve halk eğitim merkezlerinde sunulan eğitimlerin faydalı olduğunu göstermektedir. Ayrıca, halk eğitim merkezlerinin mesleki becerileri geliştirme etkisi ve herkes için uygun bir eğitim ortamı sağlama potansiyeline sahip olduğu vurgulanmaktadır. Öte yandan bu çalışma, yaygın eğitim kurumlarına yönelik sosyal kabulleri ve eğitim kalitesi gibi konulara ışık tutmuştur. Sonuçlar, yaygın eğitim programlarının toplumsal farkındalık yaratma ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması açısından önemli bir rol oynayabileceğini ortaya koymuştur. Bursalıoğlu'nun (2016) da ortaya koyduğu üzere, yaygın eğitim programlarına katılan bireylerin, eğitime yönelik olumlu tutumlar geliştirdiğini ve eğitimde fırsat eşitliğinin önemini anladığını göstermektedir. Ayrıca, Yıldırım ve Yılmaz (2015) ile Özyürek ve Karabacak'ın (2017)da ortaya koyduğu üzere, daha önce kurs alan bireylerin sosyal kabullerinin daha yüksek olduğu mevcut çalışmada da tespit edilmiştir. Öte yandan, Arslan (2020) da benzer şekilde, yaygın eğitim programlarının toplumsal farkındalık yaratma potansiyelini vurgulamaktadır. Kayhan ve Şahin (2011) de çalışmalarında belirttikleri üzere; eğitim politikaları açısından, yaygın eğitim programlarına daha fazla yatırım yapılması, toplumsal kabullerinin değiştirilmesine yardımcı olabilir ve eğitimde fırsat eşitliğini arttırabilir. Atay'ın (2017)da değindiği üzere; bireylerin eğitim alanındaki farkındalığının artması, ülkenin kalkınmasında da önemli bir etkiye sahiptir. Ayrıca, benzer olarak mevcut çalışmanın sonuçları halk eğitim merkezleri için de önemli ipuçları sunmaktadır. Kursiyerlerin eğitim kalitesi hakkındaki görüşleri,

halk eğitim merkezlerinin bu alanda daha fazla çalışması gerektiğini göstermektedir. Erdoğan ve Kırbaslar'ın (2019) da ortaya koyduğu üzere, Halk eğitim merkezlerinin, herkes için uygun bir eğitim ortamı yaratması ve mesleki becerileri geliştirme etkisinin artırılması da önemlidir. Mevcut çalışma da benzer şekilde, yaygın eğitim programlarının toplumsal farkındalık yaratma ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması açısından önemli olduğunu vurgulamaktadır. Son olarak, çalışma yaygın eğitim kurumlarının toplumsal kabulü, eğitim kalitesi, faydaları, mesleki beceri gelişimi ve kapsayıcılığı üzerine sağlam kanıtlar sunmaktadır. Araştırma sonuçları, daha önce kurs alan bireylerin diğerlerine göre sosyal kabullerinin daha yüksek olduğunu açıkça göstermektedir. Ayrıca, katılımcıların genel olarak eğitim kalitesinden memnun olduğunu ve eğitimlerin faydalarını gördüğünü belirtmeleri, bu konudaki kanıtları desteklemektedir.

KAYNAKÇA

- Arslan, M., Aydın, A. (2015). "Halk Eğitim Merkezleri İle İlgili Görüşler ve Beklentiler: Erzurum İli Örneği." *International Journal of Academic Value Studies*, 1(3): 62-77.
- Arslan, S. (2020). "Eğitimin Toplumsal Farkındalık Yaratmadaki Rolü: Sosyal Medya Örneği". *Journal of Human Sciences*, 17(2): 432-441.
- Atay, A. (2013). "Yaygın Eğitim ve Toplumsal Cinsiyet". *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(2):, 359-372.
- Atay, E. (2017). "Halk Eğitim Merkezleri ve Yetişkin Eğitimindeki Yeri". *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 45-64.
- Aydın, B. (2004). "Halk Eğitim Merkezlerinin Misyonu, Vizyonu ve Sorunları". *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1): 49-60.
- Baykul, Y. (2004). *Halk eğitim merkezleri: Amaç, program ve uygulama*. Nobel Yayınları: Ankara-Türkiye.
- Bayram, N. (2016). "Halk Eğitim Merkezleri İle İlgili Kamuoyu Görüşleri". *International Journal of Social Science Research*, 5(1): 156-167.
- Bursalıoğlu, Z. (2016). *Eğitim Sosyolojisi*. Pegem Akademi: Ankara-Türkiye.
- Colardyn, D., Bjornavold, J. (2004). "Validation of Formal, Non-Formal and Informal Learning: policy and practices in EU Member States". *European Journal of Education*, 39: 69-89.
- Çetin, M. (2018). "Sosyal Kabul Bağlamında Halk Eğitim Merkezleri: Bir Sahra Çalışması". *Journal of Social Science Institute*, 8(1): 1-14.
- Çetin, M., Çelik, S. (2018). "Halk Eğitim Merkezlerine Yönelik Toplumsal Algı: Malatya İli Örneği". *Journal of History Culture and Art Research*, 7(2): 561-573.
- Eker, M. (2016). "Halk Eğitim Merkezlerine Yönelik Toplumsal Algı: Antalya İli Merkez İlçesi Örneği". *International Journal of Social Science Research*, 5(2), 156-168.
- Erdoğan, M., Kırbaslar, Ş. İ. (2019). "Halk Eğitim Merkezlerinde Yer Alan Programların Kursiyer Görüşleri Açısından İrdelenmesi". *Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2): 545-565.
- Ertürk, M. (2012). "The importance of public trust in government institutions in achieving sustainable development". *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 58: 1021-1027.
- Kaya, H., Yeşilyurt, E. (2017). "Halk eğitim merkezlerinde verilen eğitim hizmetlerinin değerlendirilmesi: Bursa örneği". *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(12): 1345-1360.
- Kayhan, R., Şahin, A. E. (2011). "Halk eğitim merkezlerinin hizmet kalitesinin ölçülmesine yönelik bir araştırma". *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 9(2): 96-114.
- Kocabaş, E., Er, M. (2018). "Halk Eğitim Merkezlerine Yönelik Toplumsal Algı ve Katılımcıların Memnuniyeti: Afyonkarahisar İli Örneği". *International Journal of Social Science Research*, 7(2): 173-186.
- Kurtuluş, A., Erol, E. (2018). "Halk Eğitim Merkezlerine Yönelik Toplumsal Algı: İstanbul İli Bakırköy İlçesi Örneği". *Journal of Human Sciences*, 15(4): 3644-3657.
- Latchem, C. (2016). *Open and Distance Non-formal Education in Developing Countries*. Routledge.
- Özgür, S., Köksal, N. (2015). "Halk Eğitim Merkezleri Hakkında Toplumun Görüşleri ve Beklentileri." *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(3): 96-105.
- Özyürek, A. R., Karabacak, Ü. (2017). "Halk eğitim merkezlerine yönelik algı ve katılım düzeyinin belirlenmesi: Afyonkarahisar ili örneği." *Turkish Studies*, 12(12): 1033-1051.
- Royston, P. (1992). "Approximating the Shapiro-Wilk W-test for non-normality". *Statistics and computing*, 2(3): 117-119.
- Smith, J. K. (2005). An introduction to the relational model for social research. In R. A. Schweder, G. C. Bower (Eds.), *A handbook of social science research*: Oxford University Press. Oxford-England, 167-190. Oxford University Press.
- Souto-Otero, M. (2021). "Validation of non-formal and informal learning in formal education: Covert and overt". *European Journal of Education*, 56, 365– 379. <https://doi.org/10.1111/ejed.12464>
- Şahin, A. E. (2016). "Halk Eğitim Merkezlerine Yönelik Toplumun Algısı: Gümüşhane İli Örneği". *International Journal of Social Science Research*, 5(2): 144-155.
- Şen, S. (2017). "Halk Eğitim Merkezlerine Yönelik Toplumsal Algı: İstanbul İli Örneği". *International Journal of Social Science Research*, 6(2): 182-196.
- Yıldırım, İ., Yılmaz, A. (2015). "Halk eğitim merkezlerinin toplumsal algısı ve hizmetleri: Antalya örneği". *Journal of Human Sciences*, 12(1): 1040-1057.